

ZÁRÓKONFERENCIA
2009. október 7.
Budapest



ÖSSZEFOGLALÓ

**„A TEXTIL-, TEXTILRUHÁZATI ÉS
TISZTÍTÓIPARI ILL. BŐR- ÉS CIPŐIPARI
SZAKÁGAZATOKBAN A FELNŐTT-
KÉPZÉSI IGÉNYEK FELMÉRÉSE,
KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A TÁVOKTATÓ
PROGRAMOKRA” CÍMŰ KUTATÁSRÓL**

Lakatosné Győri Katalin



A KUTATÁS ELŐZMÉNYEI

- Több évtizede nem volt ágazati felmérés az iparban foglalkoztatottak képzettségéről.
- A Könnyűipari Ágazati Párbeszéd Bizottság (KÁPB) kezdeményezte, mert kulcsfontosságúnak tartja az **ágazatok foglalkoztató képességének megtartását.**
- Az NSZFI felkarolta a témát és a TMTE kutatási programját elfogadta.
- Köszönet a textil-, textilruházati-, tisztító- és bőr- ill. cipőipari munkaadók és munkavállalók részéről.

A „KÖNNYŰIPAR” VERSENYKIHÍVÁSAI NAPJAINKBAN

4 szakágazat
(textil-, textilruházat,
textiltisztító ipar,
bőr- és cipőipar):

70.000 foglalkoztatott

- Paradox helyzet: míg állások ezrei vesznek el hiány van szakképzett munkaerőből.
- A versenyképesség kulcsa a termelékenység és hatékonyság mellett a szakemberek kreativitása, az innováció, a design, a marketing, és a technológia megújítása:
 - ➔ tömegtermékek helyett magasabb hozzáadott érték új technológiákkal;
 - ➔ kutatás és innováció, ahol az EU-nak viszonylagos előnye van (divat, tervezés, műszaki textíliák, funkcionális védő- és sportruházat, építőipari, műszaki, gyógyászati textíliák stb.).

A VERSENYKÉPESSÉG MOTORJA A "FEJEK INNOVÁCIÓJA"

- Előtérbe kerül a **szakértelem**. Minden szinten tanulás és tudábővítés.
- Egzisztenciális biztonság csak magas minőségű szakmai munkával lehetséges.
- Innovációra orientált gondolkodás.
- A szemléletváltás csak az oktatással és képzéssel oldható meg.

KUTATÁSUNK CÉLJA

- 1.** a szakterületen működő vállalkozásoknál alkalmazott munkavállalók képzettségének helyzetfeltárása;
- 2.** a gazdaság igényeihez igazodó felnőttképzési igények felmérése;
- 3.** szakmaspecifikus a távoktató programok fejlesztésének elősegítése.

A KUTATÁS MUNKAERŐ-PIACI SZEMPONTÚ

- a meglévő munkahelyek megőrzését,
- a pályakezdők munka világába illeszkedését,
- a szakember utánpótlás gondjainak megoldását célozza.

A kutató team tagjai

Kutasi Csaba (TMTE) a kutatás szakmai vezetője

Benczik Judit (Modell Divatiskola), távoktatási szakértő

Ferenczy Aranka (BCBTE) bőr- és cipőipari szakképzés képviselője

Hannauerné Szabó Anna (Innowear-Tex kft.) VOSZ Textiltagozat elnöke

Ifj. Hatos Istvánné (Unicon Zrt.) Békés-m. KIK oktatási szakértő

Király Valéria (Textiltisztító Egyesülés) tisztító szakterület képviselője

Lázár Károly TMTE szakértő, Magyar Textiltechnika felelős szerkesztője

A TMTE apparátus - adatgyűjtés, koordináció

Véleményezők

a textil-, textilruházati, textiltisztító, bőr- és cipőipari-szakoktatás képviselői és a szakterületek humán erőforrás vezetői



A KUTATÁS SZAKASZAI

I. szakasz: 2008. augusztus – 2009. január 31.

1. feladat: Helyzetfeltáró adatgyűjtés és adatelemzés

II. szakasz: 2009. január 31. – 2009. május 31.

2. feladat: Szakágazati workshop-ok

3. feladat: Kísérleti távoktató programcsomag kidolgozása

III. szakasz: 2009. május 31. – 2009. október 30.

4. feladat: Tanulmány készítése, terjesztése

5. feladat: Zárókonferencia - kutatási eredmények ismertetése

6. feladat: A projekt lezárása

HELYZETFELTÁRÓ ADATGYŰJTÉS, ADATELEMZÉS

Kérdőívek, kérdéscsoportok (összesen 27 kérdés)

Humánerőforrás adatok

- Foglalkoztatottak megoszlása szakképzettség, nemek, életkor szerint
- Munkakörök pótlási lehetősége
- Internet-, számítógép használat, idegen nyelv tudás
- Innovációval összefüggő képzettségi elvárások

Képzés-fejlesztés adatok

- Szakképzettek felkészültsége
- Felnőttképzési tapasztalatok, szakképzési hozzájárulás
- Optimális képzési feltételek
- Oktatási anyagok és segédletek színvonala,
- Távoktatás lehetősége, tematikája

A KÉRDŐÍVRE ÉRTÉKELHETŐ VÁLASZOKAT ADÓ VÁLLALKOZÁSOK

„3” ÁSZ Kft.
„Teljes életért” Kht.
Admirer Ruházati Kft.
Ábránd Ágynemű Kft.
Albertfalvi Cérnázó Kft.
Aleksa Istvánné EV
Andrea Kft.
AN-RO Ruha Kft.
Axiom Ruházati Kft.
BÁTOR-TEX Kft.
Benetton Ungheria Kft.
Berwin Ruhagyár Zrt.
BILLERBECK Bp. Kft.
BIMEO Kft.
Bokatex Kft.
Calida Kft.
Csárdatext Kft.
Denré Kft.
Derby Kft.
Dinamika 97 Bt.
Dodó 2000 Kft.
Dunaújvárosi Komplex Kft.
Elegant Design Zrt.

Emporium Kft.
ERFO Kht.
É.-Dunántúli R. Mosoda Kft.
EUROTEX Kft.
Fairway Eger Kft.
Felina Hungária Kft.
Ferry Contact Kft.
FORMA Kft.
Fraxini Ruháipari Kft.
GÁLA Kereskedelmi Zrt.
Glovita Kesztyű Zrt.
GLÓRIA 86 Kft.
GOLDIKÖT Kft.
Harmat Textiltisztító Kft.
Helytex Kft.
Hevesi Népművészeti Szöv.
Inn Nodus Kft.
INNOWEAR-TEX Kft.
Jeans Club Kft.
J.H. Ziegler Magyaro.Kft.
Kalocsai Konfekcióipari Kft.
Kapunári Ruháipari Zrt.
Katex '98 Kft.

Kézmű Kft. Jeannette
Koós és Társa Kft.
Kromberg Hungária Kft.
Kuntex Kft.
Kübler Hungary Kft.
LADYLON Kft.
Lasting Design
Macofil Textilipari Zrt.
LURATEX Textilipari Kft
Magistral-Young Kft.
Magyar Eü. Mosodák Kft.
Majsai Cipőipari Szövetkezet
Marylla Bőrdíszmű Kft.
März Fashion Kft.
MERITUM Kft.
Mey Hungária Kft.
MO-PA-TENT Kft.
MYL Divat Kft.
Naturtex Kft.
Nyírségi Patyolat Zrt.
PANNON-FLAX NyRt.
Pasha Kft.
Perla Kkt.

Pharmatextil Kft.
PIER CLOTHING Kft.
POLIFORM Bt.
Rose Ruháipari Kft.
RÖSCH Mode Kft.
Rimóczi és Társa Kft.
SAMTEX Kft.
SILUETT-2007 Kft.
STYL Ruhagyár Rt. Fa.
Szegedi SZÉFO Zrt.
Tolna M.-i Ruháipari Szöv.
TOLNATEX Bt.
RUTEX Kft.
Salesianer Miettex Kft.
Szamos Cipőipari Kft.
Sztetika Kft.
Szirén Kft.
TechnOrg Kft.
TERMINTÉX Kft.
UNICON Zrt.
Vektor Munkavédelmi Kft.
VISCO-TEX Kft.

A MÉLYINTERJÚBAN RÉSZTVEVŐ VÁLLALKOZÁSOK

Albertfalvi Cérnázó Kft.

Berwin Ruhagyár Zrt. (Bp., Vásárosnamény)

Calida Magyarország Termelő Kft.

Coats Magyarország Kft.

ELIT Cipőkészítő Zrt.

EUROTEX Kft.

Felina Hungária Kft.

Glovita Kesztyű Zrt.

Kübler Konfekcióipari Kft.

LURROTEX Textilipari Kft.

Macofil Textilipari Kft.

Naturtex Gyapjú és Tollfeldolgozó Kft.

Nyírségi Patyolat Zrt.

PANNON-FLAX Győri Lenzővő Nyrt.

PIER Clothing Kft.

Salesianer Miettex Magyarország Kft.

Szamos Cipőipari Kft.

Szegedi SZEFO Fonalfeldolgozó Zrt.

Tolna Megyei Ruhaipari Szövetkezet

UNICON Ruházati és Szolgáltató Zrt.

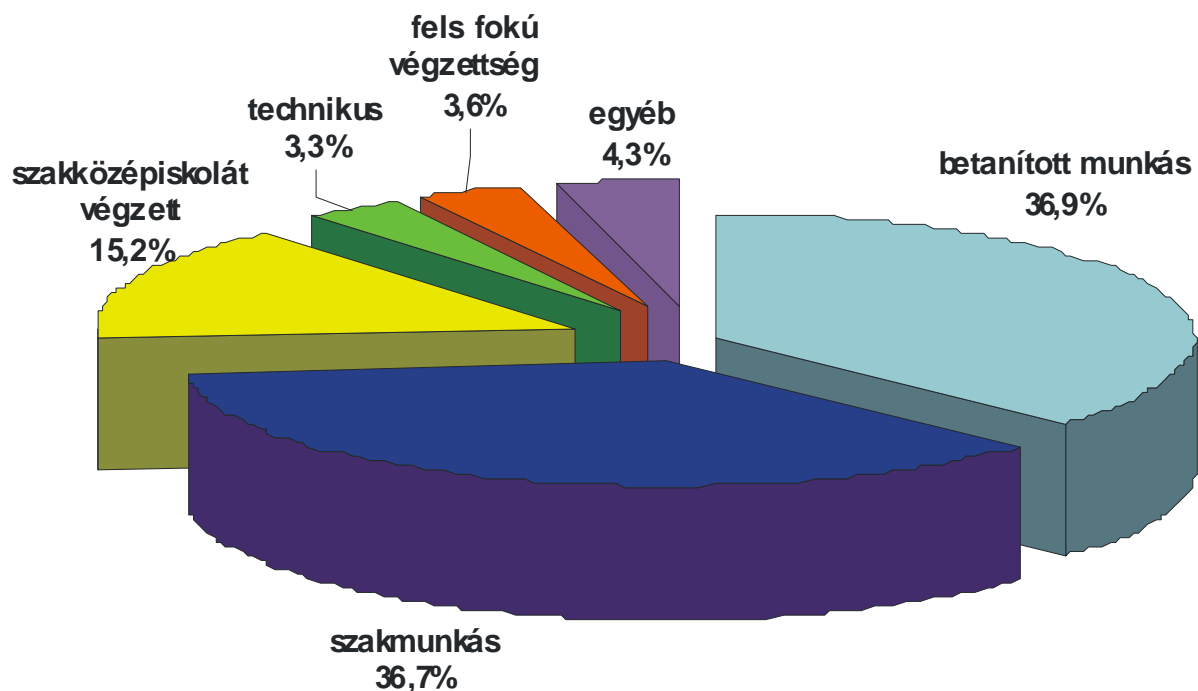
Vektor Munkavédelmi Kft.

A KÉRDŐÍVES FELMÉRÉS ÖSSZEGZETT ADATAI

91 vállalkozás

14 226 dolgozó

Az összes foglalkoztatott létszám
képzettség szerinti megoszlása



A KÉRDŐÍVES FELMÉRÉS ÖSSZEGZETT ADATAI

A képzettség
megoszlása
ágazatok
szerint (%)

AZ ÁGAZATI ARÁNYOK KÖZEL AZONOSAK

	Textilipar	Ruházati ipar	Bőr- és cipőipar	Textiltisztító ipar
Betanított munkás	35,2	36,9	30,8	53,7
Szakmunkás	29,5	39,5	38,4	26,9
Szakközépiskolát végzett, érettségizett	12,6	15,4	25,7	10,2
Technikus	3,4	3,4	1,5	0,9
Felsőfokú végzettségű	6,0	3,2	1,9	6,0
Egyéb, nem szakirányú végzettségű	13,3	1,6	1,7	2,3

A KÉRDŐÍVES FELMÉRÉS ÖSSZEGZETT ADATAI

A foglalkoztatottak
képeségei*

	Számítógépes ismeretek	Internet használat	Idegennyelvtudás
Szakirányú képzettséggel nem rendelkezők	20%	20%	3%
Szakmunkás	17%	21%	2%
Szakközépiskolát végzettek, technikusok	43%	45%	10%
Felsőfokú végzettségűek	100%	95%	70%
Egyéb képzettségűek	25%	16%	4%

* Az arányok nem a teljes, hanem az elemezhető létszámmra vonatkoznak, mivel ezekre a kérdésekre nem volt kötelező válaszolni.

KÖVETKEZTETÉSEK A MUNKAERŐ MINŐSÉGÉRE

TEXTILIPAR

- A nagy teljesítményű, automatizált, vezérelt berendezéseket főleg betanított munkások, szakmunkások kezelik.
- Nő az igény olyan szakemberek iránt, akik tisztában vannak a géppark műszaki állapotával, adottságaival, kezelésével és karbantartásával. Hazai oktatási bázis hiányában ezeket részben a textilgép gyártóknál képezik ki.
- Mérnöki (technikusi) tudás szükséges a termékfejlesztéshez:
 - új felhasználási területek;
 - újdonságok kutatása;
 - külföldi szakirodalom figyelés;
 - vevőkkel, végfelhasználókkal rendszeres konzultáció.
- Hiány van a korszerű technológiai, piaci és marketing ismertetekkel rendelkező szakemberekből.
- A nyelvismeret hiányát a vállalkozások többsége problémának tartja!

KÖVETKEZTETÉSEK A MUNKAERŐ MINŐSÉGÉRE

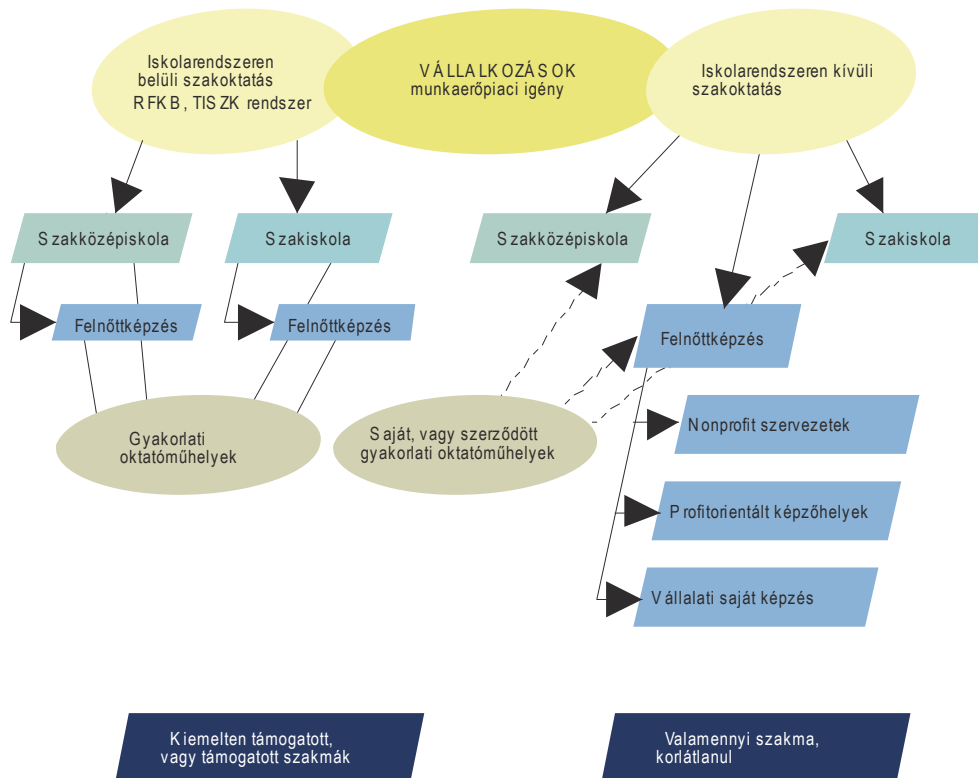
RUHAIPAR

- A kiszériás tételek, egyedi modellek, saját márkakollekciók, védő és funkcionális ruházatok tervezése és gyártása magas szintű konfekció-technológiai ismereteket követel.
- A szigorú teljesítménymérés, a monoton munka korszerű munka- és gyártásszervezési tudást feltételez (technikusok, termelés irányító mérnökök).
- Logisztikai és integrált folyamatokkal kell kapcsolódnia a globális értékláncba.
- A gépek és a termelés programozása szükségessé teszi a korszerű szoftverek alkalmazását, informatikus szakemberek foglalkoztatását.

BŐR- ÉS CIPŐIPAR: hasonló igények és elvárások.

TEXTILTISZTÍTÓ IPAR: a szolgáltatásfejlesztés az egészségügyi védő- és munkaruházatok, textíliák tisztítása és gondozása textilvegyész és környezetvédelmi szaktudást, jó kommunikációs képességet igényel.

A VÁLLALKOZÁSOK KAPCSOLÓDÁSA A KERESLETVEZÉRELT SZAKKÉPZÉS INTÉZMÉNYRENDSZERÉHEZ



Mélyinterjú tapasztalatok a vállalkozásoknál folytatott szakmai gyakorlati képzésről:

A vállalkozások nagy része kész fogadni hallgatókat és szakiskolai tanulókat.

Vannak gyakorlati képzőhelyi ajánlatok, de az iskolák nem keresik őket (információ hiány).

A tanműhelyi gyakorlati képzésből érkezők üzemi betanítása zökkenőmentes.

Akiknek csak betanított munkásokra van szükségük, korszerű technikájuk mellett sem támogatják a vállalkozáshoz kihelyezett gyakorlati képzést.

A FELNŐTTKÉPZÉSNEK NAGYOBB SZEREPET KELL KAPNIA!

2008-2009: **6,9%** a felnőttképzésben résztvevők aránya a fizikai és nem fizikai létszámra vetítve

EU célkitűzés 2010-re: **12,5 %**

5-7 évente meg kell újítani a tudást!

Minden szinten folyamatos tanulás szükséges!

A FELNŐTTKÉPZÉS IGÉNYELT TÍPUSAI

- 1. Szakmai továbbképzés – gyakorlati**
- 2. Szakmai továbbképzés – elméleti (távoktatás is)**
- 3. Idegen-nyelv oktatás**
- 4. Szakmai ismeret-felújítás – gyakorlat**
- 5. Szakmai ismeret-felújítás – elmélet (távoktatás is)**
- 6. Számítástechnikai képzés**

A számozás preferenciát is jelent.



A FELNŐTT- KÉPZÉS IGÉNYELT MÓDSZEREI

Szokásos tanfolyami képzés

Helyszín szerint:

- Vállalkozáshoz kihelyezett képzés
- Vállalkozáson kívüli képzés

Tréning

Távoktatás

EGYÉB IGÉNYEK:

képzés munkaidőben 47,5 %

képzés munkaidő után 41,3 %

pihenőnapon 11,2 %

A VÁLLALKOZÁSOK SZAKKÉPESÍTÉSI IGÉNYEI

Textilipar	Ruhaipar	Tisztítóipar	Cipőipar
<p>OKJ Szövő</p> <p>OKJ Fonó, Kötő és nemszőtt termékgyártó</p> <p>OKJ Textilszínező, -kikészítő</p>	<p>OKJ Szabász</p> <p>OKJ Szabó</p> <p>OKJ Varrógép-műszerész</p> <p>OKJ Könnyűipari technikus</p> <p>OKJ Bolti eladó</p>	<p>OKJ Vegytisztító, Kelmefestő, Mosodás</p>	<p>OKJ Cipész, Cipőkészítő</p> <p>OKJ Könnyűipari technikus</p>

SZAKÁGAZATI WORKSHOPOK

1. WORKSHOP:

munkahelyek megőrzését
elősegítő és a piaci igényekhez
alkalmazkodóképzési és
támogatási lehetőségek

2. WORKSHOP:

az internetes interaktív tanulás
és tanulásszervezés
gyakorlati megismerése

A távoktatás megítélése a vállalkozások részéről pozitívabb lett!

TÁVOKTATÁS:

A kutatás során kerestünk és találtunk ágazati távoktatásra alkalmas területeket a gyakorlati tudást megalapozó szakmai elméleti továbbképzéshez.

A távoktatási módszerek közül a kombinált „blended learning” módszer látszik célszerűnek!

TÁVOKTATÓ PROGRAMCSOMAG KIDOLGOZÁSA

GYAKORLATORIENTÁLT
ELMÉLETI TANANYAGOK

Forgatókönyvek és
DVD-ROM

Textilipari ismeretek–ismeretfelújító és továbbképző elméleti tananyag

Konfekcióipari alapismeretek– OKJ modulok elméleti képzéséhez

Vegytisztító, kelmefestő, mosodás– OKJ modulok elméleti képzéséhez

A cipőjavítás technológiája– OKJ modul elméleti képzéséhez

Szakmaspecifikus vállalkozói alapismeretek

(textil-, ruha-, bőr-, cipő- és textiltisztító ipar)

FORGATÓKÖNYVEK TEMATIKÁJÁNAK ÉRTÉKELÉSI SZEMPONTJAI

- Időszerűsége és alkalmazása a felnőttképzésben
- Időszerűsége és alkalmazása az iskolarendszerű szakoktatásban
- Lehetővé teszi-e az egyéni tanulást?
- Felhasználható-e a tanórai oktatásban?
- Felhasználható-e a hagyományos és elektronikus tanulási környezet kombinálására (pl. blended learning)?
- Biztosítja-e a vizualitást?
- Elősegíti-e az ismeretek elmélyítését és alkalmazható tudássá alakítását?
- Lehetővé teszi-e a tananyag a folyamatos fejlesztést, tankönyv, jegyzet hiányának pótlását?
- Az elméleti ismeret meg felelő alapokat ad-e a valós gyakorlatokhoz?
- Növeli-e a képzésben résztvevők motiváltságát és aktivitását?

TANULMÁNY

- Az ágazatok sajátosságait, a kutatás hátterét, menetét és eredményeit tartalmazza
- Javaslatok, feladatok a kutatók, képzők, szakpolitika számára
- Terjesztés és széleskörű hasznosítás
- Véleménykérés és visszacsatolás direkt módon



A KUTATÁS EREDMÉNYEI

- A **figyelem középpontjába** került a textil-, textilruházati és a tisztítóipar, valamint a bőr- és cipőipar.
- A vállalkozások elvárásai kijelölték az **operatív képzésfejlesztési irányokat**.
- A feltárt tapasztalatok az iskolarendszerű- és felnőttképző intézmények valamint a szakpolitika és a támogatók illetékesei részére **közvetíthetővé váltak**.
- **Elkészült** a „Textilipari ismeretek” tárgyú blended learning jellegű távoktatásra kidolgozott digitalizált kísérleti tananyag.



LEGFONTOSABB MEGÁLLAPÍTÁSOK

- Az ágazati felnőttképzés rövid és hosszútávon is fontos tényezője az ágazatok versenyképességének.
- Sokat tehetnek a szakmai egyesületek és az érdekképviseleti szervezetek az ágazati presztízs és képzési színvonal emelésében.
- Vállalkozások és a szakképzés szereplői között információ és együttműködés hiány jellemző.
- Az információhiány a jogszabályok sokaságából, átláthatatlanságából is fakad.
- A tananyagok korszerűsítése összehangolt feladatokat és felhasználható anyagi forrásokat igényel.

A kutatást végzők, tanulmánykészítők további feladatai:

JAVASLATOK, FELADATOK

- bekapcsolódás a digitalizált tananyagok fejlesztésébe (felnőttképzés, „képzők képzése” iskolarendszerű szakoktatás);
- a távoktatási forgatókönyvek és a kísérleti DVD-ROM gyakorlati kipróbálása, értékelése, visszacsatolása;
- az OKJ követelményeknek megfelelő digitalizált tananyagok választékának bővítése;
- a szakmai egyesületek és érdekképviselői szervezetek együttműködésének erősítése a felnőttképzésben
- a szakmai egyesületek szakiskolák, középiskolák és felsőfokú intézmények közötti kapcsolat erősítése.

A vállalkozások feladatai:

JAVASLATOK, FELADATOK

- az együttműködés javítása az iskolarendszerű és iskolarendszeren kívüli képzőintézményekkel, kiemelten a gyakorlati képzés területén;
- a kereslet-vezérelt szakképzés érdekében konkrét információk biztosítása a szakmai egyesületek és érdekképviseleti szervezetek közreműködésével;
- kapcsolatfelvétel az RFKB-kal és a Munkaügyi Központokkal az igények jelzése és kölcsönös adatszolgáltatás;
- a munkavállalók motiválása folyamatos tanulásra, a képzettséggel arányos anyagi és erkölcsi elismerés.

A szakpolitikusoktól igényelt intézkedések:

JAVASLATOK, FELADATOK

- ágazati és regionális irányítás összhangjának megteremtése a kereslet-vezérelt szakképzés érdekében;
- ágazati alap képzése az ágazatban fel nem használt szakképzési hozzájárulásból;
- a munkaerő-piaci kereslet-kínálat statisztikai és információs forrásainak naprakész és megbízhatóbb biztosítása;
- a hiányszakmákat tanulók ösztöndíj jellegű juttatásának emelése;
- a gyártó és szolgáltató ágaink foglalkoztatottjai által is igénybe vehető pályázatok kiírása, az élethosszig tanulás képzési költségeire;
- az ágazati felnőttképzést támogató reális pályázati feltételek biztosítása.

A KUTATÁSI EREDMÉNYEK HASZNOSÍTÁSA

- Digitális és nyomtatott tartalomfejlesztés
- Szaktanárok szervezett szakmai továbbképzése
- Távoktatás megszervezése a könnyűipari szakmai felnőttképzésben
- A kutatási eredmények felhasználása a „Textil-, Ruházati Megfigyelő Központok (Obszervatóriumok) Európai Hálózata a Foglalkoztatásért és Képzésért” c. EU-s ágazati projektben a KÁPB útmutatásaival

Továbbfejlesztési javaslat: célszerű támogatni a hazai felnőttképzési intézmények a projekt által definiált obszervatóriumokká válását.



**Minden javaslatot,
észrevételt várunk!**

Köszönöm szíves figyelmüket!